

DE POSTRYDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

De Postrijder verschijnt s' dinsdags, s' donderdags en zaterdags.
Men schrijft in te Tongeren bij M. COLLE, boekdrukker uitgever van dit blad, groote markt, 51, en bij alle post-directeurs.
Alle toezending van brieven, annoucen, geld, enz., moet gefrankeerd zijn.

Het abonnement is bepaald op 7 fr. binnen de stad, 8 fr. buiten de stad.
Een blad afzonderlijk, 30 centimes.
De aankondigingen, per drukregel, 15 centimes.
De reklaams, per drukregel 25 centimes.

TONGEREN, DEN 6 APRIL.

Wij staan op het punt van eene schrikkelijke, zedelijke, godsdienstige en maatschappelijke crisis te zien uitbarsten. Dat is het gevoel, de vrees van al wie nog nadenkt. Waarom zien velen het niet? Omdat zij er zich niet willen en niet durven mede bezig houden. — Zulke zijn de overschilligen, de zoogenoemde *liberalen*: geheel die massa menschen die er maar op denken zich te amuseeren en geld te winnen. Anderen zien het naderende gevaar en verheugen er zich over; het uur gaat komen, het uur der verwoesting, het uur der revolutie, het uur der rooverij.

Zulke daadzaken mogen niet onopgemerkt voorbij gaan. De toekomst der samenleving is in gevaar omdat alle grondstelsels, alle gevoelens van godsdienst en rechtvaardigheid onder het volk uitgedoofd worden. België heeft de schandelijke eer Frankrijk vooruit te loopen in den weg der godloochening.

Het is in België, dat zich de genootschappen der vrijdenkers en solidairs gevormd hebben; 't is nog maar onlangs dat zij in Frankrijk ingevoerd zijn, en nog over korten tijd hebben wij, in eene zaak van geheime genootschappen, de fransche magistratuur aan de beschuldigden hunne deelmaking aan die verfoeilijke maatschappijen zien verwijten en regtuit schadvieken.

Het is in België, dat het kongres der studenten, van afschuwelijke gedachtenis, ontworpen en gehouden is en nog gaat gehouden worden.

Het is in België, dat gansch de *liberale* drukpers met de meeste eenstemmigheid, met de vurigste stoutmoedigheid en de grootste volstandigheid, de godloochening en de onafhankelijke zedeleer belijdt.

Het is in België, dat men voor de eerste maal in onze eeuw van die uitzinnige menschen ontmoet die weigeren den door de wet voorgeschreven eed af te leggen onder het aanroepen der Godheid.

Het is in België, dat de goddeloosheid haren sluijer heeft afgeworpen, zich toont voor al wie haar zien wil, trotsch, fier en stout. Gelukkig indien de katholieken niet, in zekere wereld, aanschouwd worden, als armen van geest die men wel wil beklagen en dulden.

Het is maar in België alleen, dat het hooger bestuur het materialismus en de goddeloosheid beschermt. Het is in België, dat men in de officiele bibliotheken, voor het volk bestemd, de onzedelijkste, de goddelooste boeken stapelt.

In België werkt het gezag om den grondslag te ondermijnen op welken het steunt; in

België kweekt en voedt men diegenen die denzelven eens zullen omver smijten.

Dit schroomelijk werk dagtrekt slechts van over eenige jaren en reeds gevoelen de werkende klassen en de gansche samenleving er den rampzaligen invloed van. Nog een weinig tijds, en het vernielingswerk zal volkomen zijn. God, de zedeleer, de samenleving zullen niets meer zijn.

Leibnitz zegde op voorhand: « Ik vind dat zekere naderende opinien, allengskens in den geest dringende der mannen van de wereld die de anderen bestieren en van welke de zaken afhangen, en in de boeken naar de mode sluipende, alle dingen schikken tot de algemeene revolutie waarmede Europa bedreigd is. »

Het volk en de kieswet.

Het volk komt in beweging om de uitbreiding van het kiesrecht aan de wetgevers te vragen.

Wat mag hiervan de oorzaak zijn? Is het de genegenheid, om deel te nemen in de kiesveroordeelingen? Neen! Neen! Het volk is uit zich zelve genegen voor eendracht en vrede. Het heeft eenen walg van twist, tweedracht, moeilijkheden en dwingelandij, die men, eilaas! dikwijls ziet opkomen ter gelegenheid van eenen kiesstrijd.

Waarom eischt het volk het kiesrecht? Wij zullen het ronduit zeggen zonder opzicht van personen of partijen. Menige werklieden en geringe burgers willen kiezers worden, omdat zij misnoegd en verontwaardigd zijn over het bestuur en de handelwijze der overheden en wetgevers. En waarom zijn ze zoo misnoegd en verontwaardigd? Wij gaan het maar rechtuit zeggen.

1° Omdat sedert 1850 al de budgetten, door al de ministers met goedkeuring van de wetgevers en den Koning, jaarlijks, zonder vatbare redens, verhoogd zijn. Men heeft hieraan nog geen einde te verwachten.

2° Het volk is ten hoogste misnoegd, omdat de schandelijke bloedwet, niet alleen zonder noodzakelijkheid blijft bestaan, maar omdat ze van jaar tot jaar langs om erger op de werklieden en den geringen burger en landhouwer blijft drukken. Het volk wil dat die slavenwet verdwijne, of dat allen, de rijke gelijk de arme, de edelman gelijk de dienstbode, volgens zijn lot, soldaat zij. De armen moeten met hunne dagloonen vader en moeder behulpzaam zijn; menige rijken hebben beteren tijd, grootere plicht en meer belangen om orde en rust te handhaven.

3° Het volk is misnoegd omdat al onze duurzame vrijheden, die in de Grondwet

gewaarbord staan, gekrenkt en bijkans verdwenen zijn. Het belgisch volk is van over eeuwen een vrij volk, het heeft nooit slavernij of moeialerij kunnen verdragen.

4° Het volk is verontwaardigd, omdat het land sedert vele jaren met onverdragelijken partijgeest bestuurd wordt. Waar partijgeest heerscht, daar verdwijnen de rechtvaardigheid en de vaderlandsliefde; daar gelden gene verdiensten, gene bekwaamheid, gene zelfopoffering, gene eerlijkheid, gene bewezen diensten. Het is, eilaas! zoo verre gekomen, dat het volk in menige bedienden, ja zelfs in sommige rechters, gene trouw meer heeft.

Hierom is het volk misnoegd en verontwaardigd. Het wil hier aan een einde zien komen. Hij wil in alles, overal en voor elkeen, gespaarzaamheid, vrijheid en onpartijdigheid. Eene groote menigte volks wil dan het kiesrecht bekomen, om wetgevers naar de Kamers te zenden, die alle hatelijke wetten zullen afschaffen, de budgetten verminderen met gespaarzaamheid, treffelijk, rechtvaardig volgens den geest van vrijheid, het land besturen.

Het zijn dan de wetgevers en de ministers, die door hun slecht bestuur, hunne hatelijke wetten, hunne partijgeest, hunne geldafpersingen, enz., enz., de oorzaak zijn van de huidige beweging onder het volk.

Het Groothertogdom Luxemburg.

Er is moeilijk wijs te worden uit den tegenwoordigen staat der zaak van Luxemburg. Eerst heeft men aangekondigd dat het hertogdom onwederroepelijk aan Frankrijk was afgestaan. Daarna heeft men dezelfde tijding even stellig gelogenstraft.

In de wetgevende Kamer te Berlijn heeft M. von Bennigsen eene interpellatie gedaan waarop M. Bismarck geantwoord heeft in bewoordingen die te gelijkertijd de pruisische en de fransche ijdelheid moeten vleijen, zonder de zaak daarom klaarder te maken.

De parizer *Constitutionnel*, een half-officieel of minstens heel officieus blad, kondigt op zijne beurt eene soort van nota af over de kwestie van Luxemburg, welke echter niet van aard is om den toestand in vredelievenden zin op te helderen.

Hoewel insgelijks recht bewijzende aan de gematigde taal des heeren Bismarck, en er bijvoegende dat Frankrijk geen het minste inzicht heeft de belangen van Duitschland te bedriegen of deszelfs eer te verkruken, verklaart het gouvernementsblad dat de fransche regering het gevoel bezit van al wat recht en billijk is, en dat het geenszins recht en billijk zoude zijn dat Pruisen, na zonder hinderpaal

grote veroveringen bewerkstelligd te hebben, thans met afgunst de geringste vergrooting zou bewaken, welke deszelfs naburen zouden kunnen begeren, niet in 't belang hunner eerezucht, maar in 't belang hunner veiligheid.

Die verklaring wil toch wel onbewimpeld zeggen: « Wij zullen Luxemburg aanhechten met of zonder tegenstand van uwent wege, » en deze toekomst is alles behalve geruststellend voor het behoud van den Europeeschen vrede.

Benoemingen van Burgemeesters en Schepenen.

Arrondissement Tongeren.

Henis. — N. Schoofs, burgemeester, G. Roosen, schepen.

Herstappe. — A. Bellefroid, b., P. Pexters en G. Staveloz, s.

Hex. — G. Vrancken, b., P. Langenaken, s. Houppertingen. — A. Dandoy, b. Muusterbilsen. — M. Hechtermans, b., H. Neyt en T. Bettinger, s.

Arrondissement Hasselt.

Herck-St-Lambert. — C. Kouts, b., G. Martens en P. Schoops, s.

Heusden. — J. Slangen, s.

Opglabbeek. — L. Janssen, b., H. Schreurs en J. Lemmens, s.

Zonhoven. — P. Melotte, b., G. Lenaarts, s.

Arrondissement Maeseyck.

Ophoven. — J. Reynders, b., P. Klerx en J. Gielen, s.

Wyslagen. — G. Bloemen, s.

Algemeene tentoonstelling van Parijs.

De werklieden hebben op nieuw bezit van het tentoonstellings-paleis genomen, de hamerslagen vallen, de schaven en zagen ruischen, in een woord men is wêr op nieuw aan het werk, om alles zoo spoedig mogelijk te eindigen.

De engelsche tentoonstellers zijn vooruit op de andere vreemdelingen. Het grootste gedeelte hunner zitruimen zijn bevoorrad. Men bemerkt vooral de engelsche ijzeren bedden; men kan zich niets prachtigers inbeelden dan deze voorwerpen, en een koning zou er mogen in slapen zonder zijne waardigheid te krenken.

Het kompartiment van Denemark is bijna ook geheel ingericht. Niets merkwaardiger dan de poppen van natuurlijke grootte, met de nationale kostumen aan.

Pruisen is zeer ten achteren. Men ziet dat het nog iets anders heeft te doen gehad, dan zich op de tentoonstelling voor te bereiden. De pruisische kompartimenten met speelgoed zijn het meest vooruit.

Oostenrijk is een weinig min ten achteren dan Pruisen. Zijne stoffen, zijn glaswerk, zijn porcellein en zijne tapijten zijn nog niet uitgestald.

dezen staat dat zijne voedster hem vond toen zij van de kerk te huis kwam. Zij vroeg hem wat hij had; en gelijk hij haar met den eerste niet antwoordde, bad zij hem met zooveel teederheid en tranen, dat de kunstenaar, haar niet meer konnende wederstaan, vertelde wat hij beloofd had. Bij dit verhaal stond de oude vrouw roerloos. Zijne ziel aan den duivel verkoopen! Was dit mogelijk? Hij had dus de beloften zijns doopsels en de geboden die zij hem weleer geleerd had vergeten. Hij moest met haast te biecht gaan. De kunstenaar snikte. Nu verblindde de wonderbare hoofdkerk zijnen geest, dan vertoonde zich het gedacht zijner eeuwige verdorpenis op eene zoo levendige en grievende wijs dat hij op zijn bed sidderde. De voedster niet wetende wat gedaan, besloot haren biechtvader te gaan raadplegen. Zij vertelde hem de zaak. De priester begon te overwegen.

— Eene hoofdkerk die van Keulen het wonder van Duitschland en Frankrijk zou maken!

— Maar, eerwaarde vader....

— Eene hoofdkerk, waar men van alle zijden in bedevaart zou komen!

Na wel overwogen te hebben, zei de priester, haar eens zilveren relikwieken gevende:

— Goede vrouw, ziehier eene relikwie der elf duizend maagden. Geef die aan uwen meester: dat hij ze met eene als hij naar de bijeenkomst gaat. Dat hij trachte den duivel de teekening zijner wonderbare hoofdkerk af te nemen, vóór hij enige verbintenis getekend heeft, en dat hij dan de relikwie toone.

Elf ure en half was het toen de kunstenaar zijne woning verliet zijne voedster biddend latende en nadat hij zelf een deel van den avond gebeden had. Onder zijnen mantel droeg hij de

relikwie die hem tot bescherming dienen moest. Hij vond den duivel op de gekende plaats. Dezen avond had hij zich niet verkled.

— Vrees niets, zeide hij tot den bouwkundigen die beelde gelijk een riet, vrees niets en nader. De bouwmeester naderde. Hier is het plan der hoofdkerk en daar het verbond dat gij teekenen moet.

De kunstenaar gevoelde dat het van dit oogenblik was dat zijne redding afhing. Hij deed een inwendig gebed, en zich aan God belevende, vatte hij met de eene hand de wonderbare voor-teekening, en hield met de andere de heilige relikwie uitroepende:

— In den naam des Vaders, des Zoons en des H. Geestes, en door de kracht van deze relikwie, verwijder u. Satan! verwijder u! Dit zeggende verduibelde hij zijne teekens van het heilig kruis.

Een oogenblik bleef de duivel roerloos.

— 't is een priester die u raad gegeven heeft, zeide hij tot den kunstenaar; 't is een kerkelisk!

Nog eenige oogenblikken bleef hij staan als zoekende of hij zijne teekening niet kon terugnemen of den kunstenaar dood slaan. Maar deze was op zijne boede, de teekening op zijne borst houdende, en zich met de heilige relikwie als met een schild bedekkende. Ik ben overwonnen! riep Satan, maar ik zal mij wreken, niettegenstaande uwe priesters en uwe relikwieën. Deze kerk die gij gestolen hebt, zal niet voltrokken worden. En wat u betreft, ik zal uwen naam uit het geheugen der menschen wischen. Gij zult niet verdoemd zijn, bouwkundige der hoofkerk van Keulen, maar gij zult vergeten en onbekend blijven! Na deze woorden verdween de duivel.

Deze laatste woorden maakten eenen vreemden indruk op den kunstenaar. Vergeten en onbekend! Hij kwam te huis, geheel bedroefd alhoewel hij de wonderlijke voortteekening bezat. Ondertusschen des anderendaags deed hij eene mis van dankbaarheid opdragen. Dan begon men te werken aan de hoofdkerk. De kunstenaar, deze elken dag ziende in de hoogte stijgen, hoopte dat des duivels voorzorgingen valsch zouden zijn, en wat zijn naam betrof, hij besloot dien op een koperen plaat gesneden, te doen plaatsen in het portaal. IJdele hoop! De ongenigheden tusschen den aartsbisschop en de burgerij van Keulen onderbraken weldra de werken. De kunstenaar stierf onverwachts onder omstandigheden die deden vermoeden dat de duivel zijne dood verhaast had. Van dan af bleven al de zingen die men aanwendde tot het voltrekken der hoofkerk van Keulen vruchteloos, en al de opzoekingen der geleerden van Duitschland om den naam des bouwkundigen te ontdekken waren verloren moeite. De hoofdkerk bleef onvoltrokken en de naam onbekend. Het pruisische gouvernement, doet sedert eenige jaren aan deze kerk werken; maar het zal hem waarschijnlijk niet gelukken het lot dat bare bouwning betreft, te veranderen. Er is eene geheime macht, eene macht zoo groot als die des duivels, die noch door gebeden, noch door relikwieën kan overwonnen worden, die belet dat zij ooit voltrokken worde: 't is het gebrek aan geld. Er zou, ik weet niet hoeveel miljoenen noodig zijn tot het opmaken der hoofkerk van Keulen. Ziet daar wat op eene onberoeplijke manier de vervloeking des duivels bevestigd.

EINDE.

LEGENDE

OVER

DE HOOFDKERK VAN KEULEN.

(Tervoly en einde.)

Des anderen daags, ontwaakte de kunstenaar geheel levendig en blijmoedig. Hij had alles vergeten, behalven dat hij de afteekening dezer onzienlijke hoofdkerk waaraan hij sedert lang peisde, eindelijk ging zien. Hij ging aan zijn venster zitten; het was het schoonste weder der wereld. De Rhijn breidde zich uit bij wijze van halve maan, met zijne wateren die glisterden door de stralen der zon, en op zijne boorden scheen Keulen stillekens te zinken en te slieren van den heuvel op den oever, en van den oever in het water, waarin de voet zijner vestingen zich baadt. Laat zien, zei de kunstmeester, waar zou ik mijne hoofdkerk plaatsen? En met de oogen zocht hij een voordeelig oord. Terwijl hij zich bezig hield met die gepenzen van hoogmoed, zag hij zijne oude voedster uit zijn huis treden; zij was in het zwart gekleed.

— Waar gaat gij, mijne lieve? riep de kunstenaar, waar gaat gij zoo in het zwart gekleed?

— Ik ga, naar de kerk der heilige Apostelen, eene mis van verlossing voor eene ziel des vagevuurs bijwonen. En zij verwijderde zich.

Eene mis van verlossing dacht de kunstenaar, en zijn venster sluitende, wierp hij zich weeneende op zijn bed: « Eene mis van verlossing! riep hij nit; maar, noch mis, noch gebed zal mij kunnen verlossen! Verdoemd? voor eeuwig verdoemd! verdoemd door mijn eigene schuld. » Het was in